

Niets is wat het lijkt

Gasthoofdredacteuren Rianne Makkink en Jurgen Bey leggen het werk van Ontwerpduo, onder de loep. 'Let erop, dat je niet te snel gelanceerd wordt en houd jezelf scherp'.

Nathan Wierink
Tineke Beunders

Dat voorheen nog niemand in het ontwerpvak erop kwam de naam Ontwerpduo te laten registreren, illustreert het misschien al. Simpel en doordacht is het werk van Nathan Wierink (29) en Tineke Beunders (26). Maar ook fantasierijk, met hier en daar een humoristische noot. Beiden studeerden dit jaar cum laude af aan de Design Academy. Met een eigen studio werd tijdens de opleiding reeds een begin gemaakt. Hun

bedrijfje, aanvankelijk Zo Design genaamd, werd in januari van dit jaar herdoopt tot Ontwerpduo. Samen met 20 collega-ontwerpers, fotografen en mensen uit andere creatieve disciplines hebben Beunders en Wierink hun (tijdelijke) domicilie in een oude kerk in Eindhoven.

Vandaag zijn ze op bezoek bij Studio Makkink & Bey, het samenwerkingsverband van architect Rianne Makkink (44) en productontwerper Jurgen Bey (43). De werkruimte is gesitueerd in een gebouw van ruim 600 vierkante meter in Rotterdam Spaanse Polder en biedt plaats aan ongeveer 20 mensen, die tussen stellages met honderden boeken op computers werken of zich even verderop uitleven op een schat aan materialen. Beunders en Wierink vergapen zich aan de her en der opgestelde ontwerpen, sommige nog ingepakt van een recente tentoonstelling, andere half af.

Alice in Wonderland

In een glazen hok dat grenst aan de grote werkruimte wordt door Makkink thee ingeschonken en bokkenpootjes op een Delftsblauw servies geserveerd, terwijl haar partner door het luxe uitgevoerde boek met het werk van Ontwerpduo tot nu toe bladert. Het lijkt alsof zij tegenover hun jongere broer en zus zitten: eveneens blond en donkerblond, en beiden aan elkaar gelieerd op zowel werk- als liefdesgebied. Een mooie, zij het ietwat mank gaande spiegelmetafoor voor een van de pronkstukken van de afstudeerprojecten van Ontwerpduo, getiteld *What it is, it isn't*. Hiervoor heeft Wierink, vaak werkend vanuit natuurkundige principes die op een ambachtelijke manier worden toegepast, van tin en gerookt eikenhout een

instrument ontwikkeld, voorzien van een kijkglas. Wie hier doorheen kijkt ziet de wereld vervormen. 'In dit instrument zit een lens van helder kunststof dat dikkere en dünnere gedeelten heeft', vertelt Wierink. 'De vertekening die dat oplevert werk ik uit in 3D met een mal van hout met karton, volgegoot met polyurethaan. Neem deze kast. De lens geeft, wanneer je er op de juiste afstand en coördinaten doorheen kijkt, een normaal gevormde kast weer, maar anders geplaatst, links, rechts, met meer afstand of gedraaid, kan deze een heel andere kast opleveren.'

In dit geval is hij schots en scheef, maar prachtig afgewerkt. En gewoon als opbergruimte te gebruiken. Inspiratie voor het ontwerp is ontleend aan *Alice in Wonderland* van Lewis Carroll, onder het motto: Niets is wat het lijkt.

Bey bekijkt het boek aandachtig. 'Ziet er goed uit', complimenteert hij. 'Jammer vind ik echter dat alleen het eindresultaat wordt getoond, en je niet ziet hoe het conceptueel tot stand is gekomen, bijvoorbeeld door het tonen van schetsen en modellen.'

Beunders knikt: 'Dit boek was bedoeld als portfolio voor de Graduation Show.' Ze tovert een tweetal notitieboekjes tevoorschijn, volgekraabbeld met minutieus uitgewerkte schetsen. 'Kijk, dit werd ook getoond, als conceptboek.'

'De fascinatie zit in het maken, en in de instrumenten', vervolgt Bey onverstoort, terwijl Makkink de schetsboekjes inspecteert. 'Maar dat zie je amper terug in het boek.' Hij tikt op de pagina met het kastontwerp. 'Los dat dit een mooie kast is geworden, zou je je bijna afvragen of die kast met Photoshop tot stand is gekomen. Heb je dit nodig als het ook met Photoshop zou kunnen?'

Wierink: 'Met Photoshop maak je altijd zelf iets, en dit is natuurkundig bepaald. De vorm is ontstaan door de vorm van de lens.'

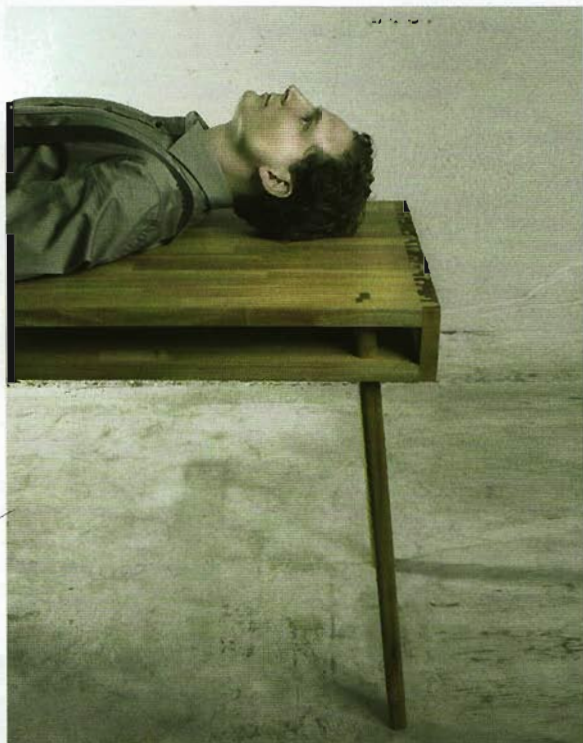
'Als alles per toeval ontstaat heb je ook geen ontwerpers nodig', plaagt Bey.

'Je moet natuurlijk wel zelf de lens vormgeven en het instrument maken', werpt Wierink tegen.

Beunders: 'Eigenlijk is het afstudeerproject het instrument, niet de kast.'

Dat is soms knap lastig, merkte het duo toen het ontwerp

'De fascinatie zit in het maken, en in de instrumenten' Jurgen Bey

werd geëxposeerd. Kranten wilden een foto van die kast, zonder het instrument.

'Daarom zijn presentaties ook zo belangrijk', zegt Bey. 'Net als dit boek. En daarin had je nu juist wel die conceptwijze inzichtelijk kunnen maken. De vraag wat een instrument kan en hoever hij zou kunnen groeien, daar zou ik meer de nadruk op leggen. Wanneer zet je een speciaal instrument in? Wat doet dit meer dan Photoshop? Het is interessant dat je dan ook lenzen gaat maken, nieuwe gereedschappen ontwikkelen die iets kunnen wat voorheen niet voor mogelijk werd gehouden. Kun je het de truc laten ontstijgen? Waarom zou een kast, los van de specifieke schoonheid die hij door het instrument krijgt, iets doen wat hij eerst niet kon?'

Bey: 'Ik vind jullie werk heel mooi en het is natuurlijk ongelooflijk hoe ver zich dat ontwikkeld heeft in korte tijd. Wel heb ik nogmaals behoefte aan de context en het gedachtegoed achter jullie ontwerpen. Die lijkt soms ondergesneeuwd te raken, terwijl daar jullie sterke kanten zitten. De context wordt in de toekomst alleen maar groter en bepaalt of ontwerpen op zichzelf staan of projectmatig worden ingezet. Dat is de volgende stap. Een gezonde competitie wordt sterker, het spel wordt hard en snel gespeeld. Jullie ontwerpen zijn erg doorwerkt. Maar je zou willen dat de andere kant ook meer benaderd wordt. Het gaat ook niet zozeer om het tonen van schetsen en teruggaan naar het concept, maar meer hoe je dat concept in de toekomst verder kunt ontwikkelen. Als je gelooft in de volgende generatie zal het steeds beter worden. Zeker als je kinderen echt serieus neemt, kun je met ontwerpen stappen zetten om hun wereld groter te maken. Als ontwerper kun je ze in een nog vroeger stadium verleiden tot het bouwen van een eigen wereld.'

What It Is, It Isn't

Professionalisme

Makkink vertelt dat ze Ontwerpduo al had opgemerkt in de krant en op de Graduation Show van de Design Academy. Daar was hun werk constant omringd met belangstellenden. 'Let erop, dat je niet te snel gelanceerd wordt en houd jezelf scherp', adviseert ze. 'Ik vroeg me af: "Het ziet er zó perfect uit, hoe kan dat nou bij niet afgestudeerden?" En betrapte mezelf erop dat ik behoefte had aan een soort onregelmatigheid.' Ze is verbaasd over het professionalisme van de jonge ontwerpers door de precies afgewerkte meubels, de chique foto's en het luxe vormgegeven boek. Een heel verschil met haar generatie, vindt ze. 'Toen was er gewoon geen geld. Of jullie krijgen gewoon meer voor elkaar. Ik kom uit de architectuur. Begin jaren tachtig studeerde je om een werkloze architect te worden. Maar in de jaren negentig kon je direct na je studie aan de slag. Of ik jullie verwend vind? Nee, wij dwaalden toen nog gewoon meer.'

Wierink: 'Voor ons is het makkelijker om een bijbaan te vinden bij oudere ontwerpers.'

'En internet helpt ons ook veel', vertelt Beumers. 'Soms bellen mensen naar aanleiding van onze website en vragen naar de marketingafdeling.'

'Het gevaar ligt op de loer dat mensen jullie werk als gimmick gaan zien'

Rianne Makkink

Marbelous

Knikkertafel

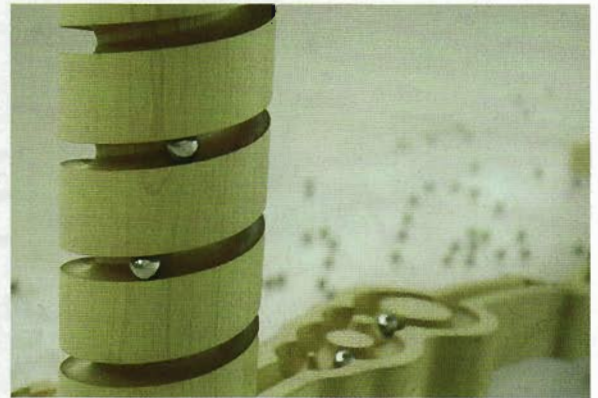
Bey vindt het prijzenswaardig dat Ontwerpduo eigen instrumenten maakt: 'Het gaat niet alleen over een onberispelijke presentatie, maar ook over wat je wilt en waar je voor staat. Als je de context weghaalt, gaan ontwerpen allemaal op elkaar lijken.

Het schetsmatige gaat daarbij verloren. Je wilt je als ontwerper onderscheiden en dat onderscheid moet je ontwikkelen. De lol heeft vooral gezeten in het maken van het instrument en in alle tussenstappen voordat je met het resultaat kwam. Met nieuwe instrumenten kunnen nieuwe ambachten en kwaliteiten ontstaan. Laat zien dat het maakproces een belangrijk onderdeel was van het resultaat. Je kunt twee werelden maken die beide een eigen functie hebben. Dit kan ook veel groter worden, zelfs een ruimte zijn bijvoorbeeld.'

'We zijn van plan het proces van vervorming op film te zetten, voor de website', zegt Beunders.

'Of getekend in het boek', oppert Makkink. 'Werk je echt zo netjes? Je kunt leuk tekenen, zie ik in jouw schetsboeken.' Beunders sputtert tegen, maar ze is resoluut: 'Wel waar. Waarom doe je het niet op papier in plaats van op film? Daarmee toon je de essentie van wat je onderzoekt.'

Dat zou kunnen gelden voor *Marbelous*. Dit ontwerp van Beunders is ontstaan in haar kindertijd. 'Als kind speelde ik altijd onder de tafel', vertelt ze. 'Mijn ouders hadden een tafel met prachtig houtsnijwerk. Maar hoewel het op speelgoed leek, kon je daarmee als kind niets doen. Daarom besloot ik een tafel te maken waarin dat houtsnijwerk zowel decoratief als functioneel was: de poten vormen een knikkertunnel. Een combinatie van

de wereld van volwassenen met die van kinderen. De modellen zijn door Doornekamp, een vaardige houtdraaier, geproduceerd. Wij hebben het vervolgens afgewerkt. De bedoeling was dat je bij afwezigheid van knikkers niet direct kunt zien dat het een knikkerbaan was. Maar vooral kinderen hebben onmiddellijk door dat je met deze tafel kunt spelen.'

Een ander kindvriendelijk ontwerp, getiteld *Room 222*, werd in opdracht gemaakt van *Inside Design* Amsterdam: de inrichting van een kamer van het Lloyd Hotel. Met producten die volwassenen mooi vinden, maar waarin kinderen een spelelement kunnen zien. Ontwerpduo leefde zich uit in concept en uitvoering, de kinderen in het resultaat. Ze konden spelen met de meubels, de gordijnen, kussens en zelfs met het eten: marsepein als klei, ouwel als papier.

'Is al het getoonde werk in productie genomen?', wil Makkink weten. Ontwerpduo schudt het hoofd: sommige ontwerpen zijn veel te duur om in serie te laten maken. Wel worden al her en der opdrachten verricht, zoals een standinrichting voor Van Gils, en een poef, tafeltje en kussens voor PODE, een nieuw sublabel van Leolux.

'Jullie boek doorbladerend valt me op dat het gevaar op de loer ligt dat mensen jullie werk als gimmick gaan zien', zegt Makkink. 'Alsof het alleen maar om het effect gaat. Maar als ik dan hoor over jullie onderzoek, is dat helemaal niet grappig bedoeld.' Beunders: 'De knikkerbaan in de tafel lijkt inderdaad een gimmick. Maar als je ziet wat het doet bij kinderen, dan weet je dat het werkt. Dat is voorbij de grap.'